

Eieren en eitjes

Uit welk ei kroop jij?

Niet alleen vogels leggen eieren. Ook vissen, reptielen en amfibieën kruipen uit een ei. Hoewel deze diersoorten allemaal eieren leggen, gebeurt het toch allemaal net even anders. Sommige diersoorten leggen hun eieren in het water, terwijl andere een nest bouwen op het land. Sommige kleintjes zijn al zelfstandig als ze uit het ei kruipen en andere hebben hun ouders nog eventjes nodig.

Vogels

Veel vogels bouwen een nest om hun eieren in te leggen. Een nest zorgt er niet alleen voor dat de eieren warm blijven, maar biedt ook bescherming tegen roofdieren, die wel een eitje lusten. Vaak zit het nest goed verstopt. De meeste vogels zoeken daarom een goede plek om hun nest te bouwen. Hoog in de bomen of verstopt in het hoge gras.

Vogels bouwen nesten van verschillende materialen; takjes, gras, steentjes, veren, modder, speeksel en zelfs plastic. De meeste nesten hebben de vorm van een kom. Vogeleieren hebben allemaal verschillende kleuren en sommige zijn gespikkeld. Wit, bruin, grijs en zelfs rood.

Vissen

- *Kraakbeenvissen*
De meeste kraakbeenvissen zoals haaien zijn eierlevendbarend. De moeder legt geen eieren, maar draagt ze in haar buik. De jongen komen uit die eieren als ze groot genoeg zijn om voor zichzelf te zorgen. Even later komen ze dan ook uit hun moeder. De jongen komen als een mini-versie van de ouders ter wereld en zijn bij de geboorte al actief.
- *Beenvissen*
Beenvissoorten zoals zalm, tonijn en haring leggen eieren. Meestal leggen ze grote aantallen eitjes, omdat heel veel eitjes worden opgegeten door roofdieren.
De eitjes hechten zich aan plantjes in het water of aan de bodem. Uit de eitjes komen larven, die zich nog helemaal moeten ontwikkelen.
Meestal zijn ze lang, slank en doorzichtig. De eitjes van de vrouwtjesvis hebben een speciale naam, kuit. Het zaad van de mannetjes heet overigens hom.

Reptielen

Reptielen zoals slangen, hagedissen, schildpadden en krokodillen zijn koudbloedig. Ze nemen warmte op uit hun omgeving, omdat hun lichaam geen warmte kan maken. Reptielen kunnen daarom de eieren die ze leggen niet bebroeden, zoals vogels doen. Vogels zijn warmbloedig. Zij kunnen zichzelf lekker warm houden en ook de eieren waarop ze gaan zitten.

De eitjes van reptielen hebben geen harde schil, maar een leerachtig vlies. De moeder zoekt een hol of graaft een kuil in het zand om haar eieren in te leggen. De zon warmt het nest op. Vaak komen de eitjes zonder de hulp van de ouders uit. De kleintjes kunnen dan al goed voor zichzelf zorgen. Door hun instinct weten ze hoe dat moet. Het gaat vanzelf. De kleintjes zijn eigenlijk een mini-versie van de ouders.

Amfibieën

Kikkers, padden en salamanders leven zowel op het land als in het water. Voor de bevruchting hebben ze het water wel nodig. De eitjes hebben geen harde schaal zoals bij vogels, maar zijn geleïchtig, zoals de kikkerdril die je hiernaast ziet.

Bij de meeste amfibieën gebeurt de bevruchting uitwendig. Het vrouwtje legt de eitjes in het water en later bevrucht het mannetje ze. De eitjes drijven meestal rond in het water of klampen zich vast aan bijvoorbeeld plantjes in het water.

Als de kleintjes, die kikkervisjes of donderkopjes heten, uit het eitje komen, lijken ze helemaal niet op hun ouders. Ze ondergaan een metamorfose. Langzaam veranderend, zodat ze steeds meer op hun ouders gaan lijken.

Eierschalen en andere omhulsels

Kalkschalen bij vogeleieren en het leerachtige omhulsel van reptieleneieren zorgen ervoor dat de eitjes niet uitdrogen. Visseneieren en eieren van amfibieën liggen in het water en lopen dus niet veel risico uit te drogen.

